



ΕΣΠΕΡΟΣ



ΜΗΝΙΑΙΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γιάννης Μπαρούνας: Κάτι απαραίτητο.—Χ. Χρηστοβάσιλης: Δέν ζῶ.—Κ. Γ. Καρυωτάκης: Μυγαλιά.—Geneviève Bianquis: Ἕνας Βιεννέζος ποιητής τῆς Γυναίκας Peter Altenberg.—Φῶτος Γιοφύλλης: Ἀρχὴ μιᾶς ἀνοιξῆς.—Βελ. Φρέρης: Μοιρολόγι.—Ἰωσήφ Ραφτόπουλος: Ὁ ποιητής.—Φοῦλμεν: Μὴν ἀργεῖς.—Θόδωρος Ἀνεμώνης: Πεζὰ τραγούδια.—Γιάννης Μπαρούνας: Περιπέτεια καταγωγίου.—Ὁ Βιολετῆς (ποίημα).—Βελ. Φ.: Καλλιτεχνικὴ κίνησις.—Ἀντρέας Λοῦζος: Θλιμένα λόγια.—Louis Léon Martin: Ἄγγελα.—Ναρσῆς: Φιλολογικὰ ἐπιγράμματα: (Τοῦ Ἀθάνα—Τοῦ Καβάφη).—Σύνταξις: Κριτικὰ ἄρθρα.—Περιοδικά.—Δηλώσεις.



ΕΣΠΕΡΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΧΡΟΝΟΣ Α'.—ΑΡΙΘ. 5

ΙΔΡΥΤΕΣ: { ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΡΟΥΝΑΣ
ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ

ΣΥΡΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1922.

ΚΑΤΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ

Ἡ καινούργια μας ἐμφάνιση μᾶς ἀναγκάζει νὰ μιλήσουμε λίγο γιὰ τὸ γλωσσικὸ μέρος τοῦ φύλλου μας.

Εἶναι πολὺ φυσικὸ νὰ παραξενευτήκαμε λιγάκι, ὅταν εἶδαν τὸν «Ἐσπερο» στὴν πρώτη του ἐμφάνιση μὲ μιχτὴ γλῶσσα, κεῖνοι ποὺ ξαίρανε τὶς γλωσσικὲς μας ἀρχές, ὅπως πάλι τώρα νὰ παραξενευτοῦνε ὅσοι μὴ γνωρίζοντας ποιά γλῶσσα ἀκολουθοῦμε, μᾶς βλέπουνε νὰ πηγαίνουμε ἀπὸ τὴ μιὰ στὴν ἄλλη.

Εἴμαστε δημοτικιστές!

Ἔχουμε ἀπόλυτη πεποίθηση ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ μελλοντικὴ γλῶσσα. Βλέπουμε ὅτι 99 ο/ο σήμερα ὅσα ἔργα βγαίνουνε εἶναι γραμμένα στὴ δημοτικὴ, ποὺ εἶναι ἡ ἀληθινὴ γλῶσσα. Ἡ γλῶσσα τῶν ἀθάντων λαϊκῶν τραγουδιῶν, ἡ μουσικὴ, ἡ μαγικὴ γλῶσσα, ἡ γλῶσσα ποὺ τὴ μιλάει κι ὁ πιὸ φανατικώτερος καθαρουσιάνος.

Μιλᾶμε γιὰ τὴν καθαρὴ, τὴ λαγαρισμένη δημοτικὴ, ποὺ ἔχει τὴν ὀρθογραφίαν της, τὴ γραμματικὴν της, τὴ σύνταξίν της κι ὄχι τὴν ἀνορθόγραφον κι ἀσύνταχτον γλῶσσαν τοῦ κάθε ἀγράμματος, ποὺ θέλοντας «νὰ ἐλληνίσῃ» ἀρπάζει ὅ,τι ἀκούσει καὶ πετάει τὰ περιφύματα γλωσσικά του τερατολογήματα καὶ ποὺ τάχουνε πρόχειρα ἐπιχειρήματα ὅλοι οἱ καθαρουσιάνοι, ποὺ εἶναι τέτοιοι, γιὰ τὴν θέλουνε δηθὲν νὰ διατηρήσουνε τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀρχαίας γλώσσας «τετιμημένων καὶ πανενδόξων προγόνων» ξεχνώντας ὅτι ἡ καθαρῆς ποτε δὲν εἶτανε γλῶσσα ἀρχαίων χρόνων.

Ἡ γλῶσσα, ὅπως ὅλα τὰ πράματα ἔχει τὴν ἐξέλιξίν της. Κ' ἐπειδὴ ξαίρουμε ὅτι αὐτὸ εἶναι νόμος, δὲν εἴμαστε ριζοσπαστικοί. Ἀκολουθοῦμε τὴν ἐξέλιξιν. Ὑστερὰ ἀπὸ χρόνια δὲ θὰ ὑπάρχουνε καθαρουσιάνοι καὶ δημοτικιστὲς ριζοσπάστες ἢ ἐξελικτικοί (δηλαδὴ μὲ ἐπιφύλαξες) γιὰ τὴ μιὰ θάνατον ἢ ἐπίσημην γλῶσσαν, ἢ δημοτικὴν.

Ὑπάρχουνε περίστασις ποὺ ὁ σκοπὸς ἀγιάζει τὰ μέσα. Περίστασις ποὺ ὁ σκοπὸς εἶναι ἱερός, ἀπὸ ὅλους παραδεχτὸς γιὰ καλὸς καὶ ὠφέλιμος.

Τὰ μέσα τότε δὲν ἔχουνε τὴν σημασίαν. Δὲν ἐπι-

σκιάζουνε τὴν οὐσίαν. Τὴ διευκολύνουνε μάλιστα ν' ἀναιβῆ στὴν ἐπιφάνεια καὶ γι' αὐτὸ ἐπιτρέπονται.

Ὁ δικὸς μας ὁ σκοπὸς εἶτανε: δημιουργώντας ἕνα Φιλολογικὸ δημοσιογραφικὸ ὄργανον μὲ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς συνεργασίας γνωστῶν λογίων, νὰ δώσουμε μιὰ πνευματικὴ κίνησιν στὸ νησί μας καὶ ἂν εἶναι δυνατὸ νὰ προσθέσουμε κάτι τι ἔστω καὶ φτωχικὸ στὴ σύγχρονον φιλολογικὴν ζωὴν.

Τὸ κυριώτερον ἀπ' ὅλα εἶτανε νὰ στηριχθῆ τὸ φύλλον. Μὰ ἔλα ποῦ οἱ περίστασις εἶναι δύσκολες, ἔλα ποῦ οἱ ἀκρίβειες κι οἱ δυσκολίες εἶναι φοβερές!. Τί νὰ γίνῃ;

Γιὰ νὰ μὴν πέσουμε πολὺ ὄξω, ἔπρεπε νὰ κάνουμε, ὅ,τι γίνεται σ' ὅλες τὶς ἀρχές, σὲ ὅτιδήποτε πράμα.

Νὰ βγοῦμε δηλαδὴ μικροί, ταπεινοί, φτωχικοί.

Κ' ἐβγάλαμε τὸν «Ἐσπερο». Μιὰ τετρασέλιδον ἐφημεριδοῦλα πάνω σὲ κλασσικὸ καλοῦπι.

Μιᾶς ὁμως καὶ εἶτανε ἐφημερίδα κι ὄχι καθαρὸ φιλολογικὸ περιοδικὸ, δὲ μπορούσε νὰ σηκώσῃ γλῶσσαν δημοτικὴν. Γλῶσσα δηλαδὴ ποὺ δὲν εἶναι ἀκόμη ἐπίσημη γιὰ ἐφημερίδες ἔστω καὶ μὲ κάποια φιλολογικὴ μορφή. Κ' ἔτσι καθιερώσαμε τὴ μιχτὴ, ἴσαμε τὴ μέρα, ποὺ ὁ «Ἐσπερος» ἔχοντας τὴν ὑποστήριξιν ὅλωνε μπορέσει νὰ μετατραπῆ στὸ οὐσιαστικὸ φιλολογικὸ περιοδικὸ ποὺ φανταστήκαμε μὲ τὴν ἐπίσημην φιλολογικὴν γλῶσσαν, τὴ δημοτικὴν.

Ἡ μέρα αὐτὴ ἔφτασε γλήγορα γιὰ τὸ «Ἐσπερος» ἀπέχτησε πολλὰ συμπάθειες.

Μὲ χαρὰ καὶ λαχτὰρα ξεπετιέται σήμερον ἀπὸ τὰ στενόχωρα πεζά, ἄχαρα καὶ γέρικα σύνορα ποὺ εἶτανε προσωρινὰ ἀλλ' ἀναγκαστικὰ δεμένος καὶ νάτος τώρα λευτερωμένος, καθάριος, ζωηρὸς καὶ περήφανος, ἔτοιμος νὰ τρέξῃ στὰ καρπερὰ λιβάδια τῆς καθαρῆς φιλολογίας καὶ νὰ μαζώξῃ μὲ γιορτανὸν φουστάνιν καὶ μὲ γέλιο ἀπλὸ μὲ ἀληθινὸ, τὰ μυρωμένα καὶ δροσερὰ λουλούδια, ποὺ φυτρῶσανε ὕστερον ἀπὸ τὴν δουλειὰ καὶ φροντίδα ἀξίων καὶ τιμημένων περιβολάρηδων.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΡΟΥΝΑΣ

ΔΕΝ ΖΩ

Α'.

Δέν ζῶ σὲ τοῦτα ἐγὼ τὰ χρόνια,
Κι' οὔτε σὲ τοῦτον τὸν καιρό,
Στὴν ἐποχὴ ζῶ τὴν αἰώνια
Μὲ τὴν Καλλιόπη στὸ πλευρό.

Μὲ τὸν Ἰάσωνα ἐκστρατεύω
Πέρα σὲ τόπο μακρυνὸ
Καὶ μὲ τὸ δόρυ μου φονεύω
Τὸν Δράκοντα τὸν τρομερό,

Ποῦ τὸ χρυσόμαλλο τομάρι
Φύλαε μὲς στὸν θησαυρὸ
Ἄπὸ τὸν Φρύξο, τὸ κριάρι,
Τ' ὀλόχρυσο κι' ἀστραφτερό.

Μὲ τοῦ Ἀχιλλέα πλέω τὰ πλοῖα,
Γιὰ τοῦ Μενέλαου τὴν τιμὴ,
Πέρα στὴν ἑλακουμένην Τροία
Καὶ δὲν συχάζω οὔτε στιγμὴ.

Μέρα καὶ νύχτα πολεμάω
Τοὺς Τρῶες μὲ γερὴ καρδιά
Καὶ μὲς στὸν Δούρειον Ἴππο ὄρμάω
Μὲ τὸν Διοσέα συντροφιά.

Στὸν Μαραθῶνα πολεμάω
Στοῦ Μιλτιάδη τὸ πλευρό,
Κι' ἀπὸν στὸν περσικὸν ὄρμάω
Τὸν ἀπειράριθμον στρατό.

Σκωτόνω Πέρσες, τοὺς τρομάζω
Τοὺς διώχνω ἀπ' τὴν δική μας γῆ
Καὶ τὴν Ἑλλάδα μου δοξάζω
Καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Φυλὴ!

Εἶμαι πολίτης τῆς Ἀθήνας,
Στὴν Ἀγορὰ δημηγορῶ,
Στὴν θάλασσα τῆς Σαλαμίνας
Πάλε τοὺς Πέρσες πολεμῶ.

Τὸν περσικὸν τὸν στόλο ἀνοίγω
Μὲ τριῆρες δυὸ ἑλληνικές,
Μὲ μένος ναυμαχῶ καὶ πνίγω
Σαράντα τριῆρες περσικές.

Βαρβάρους πέρα στὴν Ἀσία
Μὲ τὸν Ἀλέξανδρο νικῶ
Κι' ἔνδοξο φέρω ὡς τὴν Ἰνδία
Τ' ὄνομα τὸ Ἑλληνικό!

Τῶν Μακεδόνων ἐκθειάζω
Τὸν ἔξοχον ἥρωϊσμό
Καὶ τρισπερήφανος θανμάζω
Τέτοιο μεγάλο Ἑλληνισμό!

Δέν ζῶ σὲ τοῦτα ἐγὼ τὰ χρόνια,
Κι' οὔτε σὲ τοῦτον τὸν καιρό,
Στὴν ἐποχὴ ζῶ τὴν αἰώνια
Μὲ τὴν Καλλιόπη στὸ πλευρό.

Β'.

Δέν εἶμαι ἐγὼ ἀπ' αὐτὴν τὴν πλάση,
Κι' οὔτε ἀπὸ τούτην τὴν γενιά,
Ἄλλος αἰώνας μ' ἔχει πλάσει
Σὲ μιὰ Ἀθηναϊκὴ γωνιά.

Ἔχω τὸν Ὀμηρο πατέρα,
Τὸ πνεῦμα μου στὸν οὐρανό,
Νεραΐδαν ἔχω γιὰ μητέρα
Καὶ τὸν Ἀπόλλωνα Θεό.

Ἔχω τὸν Πίνδαρο ἀδερφό μου
Καὶ τὸν Μεγάλο Σοφοκλῆ
Κι' ἀγαπημένον ξάδερφό μου
Τὸν ἑλακουμένον Περικλῆ.

Δέν εἶμαι ἐγὼ ἀπ' αὐτὴν τὴν πλάση
Κι' οὔτε ἀπὸ τούτην τὴν γενιά,
Ἄλλος αἰώνας μ' ἔχει πλάσει
Σὲ μιὰ Ἀθηναϊκὴ γωνιά.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΜΥΓΔΑΛΙΑ

Σὲ μιὰν ἄρρωστη

Ἔχει στὸν κήπο μου μιὰ μυγδαλιὰ φυτρώσει
Κ' εἶν' ἔτσι τρυφερὴ πού μόλις ἀνασαινεῖ.

Μὰ ἢ κάθε μέρα, ἢ κάθε αὐγὴ τήνε μαραίνει
Καὶ τὴ χαρὰ τοῦ ἀνθοῦ τῆς δὲ θά μοῦ τὴ δόση.

Κι' ἀλλοίμονό μου! Ἐγὼ τῆς ἔχω ἀγάπη τόση...
Κάθε πρωτὴ κοντὰ τῆς πάω καὶ γονατίζω.

Καὶ μὲ νεράκι καὶ μὲ δάκρυα τὴν ποτίζω
Τὴ μυγδαλιὰ ποῦχει στὸν κήπο μου φυτρώσει.

Ἄχ, τῆς ζωούλας τῆς τὸ ψέμμα θὰ τελειώση
Ἄσφα δὲν ἔχουν πέσει, θὰ τῆς πέσουν φύλλα
Καὶ τὰ κλαράκια τῆς θὲ ν' ἀπομείνουν ξύλα.
Τὴν ἀνοιξὴ τοῦ ἀνθοῦ τῆς δὲ θά μοῦ τὴ δόση.

Κι' ὅμως ἐγὼ ὁ φτωχὸς τῆς εἶχα ἀγάπη τόση...

Κ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

GENEVÈNE BIANQUIS

ΕΝΑΣ ΒΙΕΝΝΕΖΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

— PETER ALTEMBERG —

Ἐνα μαῦρο τηλεγράφημα μᾶς πληροφοροῦσε πρὸ λίγες ἑβδομάδες τὸ θάνατο τοῦ Π. Ἀλτεμπεργ. Καὶ τὸνομά του ριγμένο διὰ μέσου τῶν μεγάλων γεγονότων τῆς παρουσίας ὧρας, ξαναφέρει τὴ θύμησιν ἑνὸς σκοτεινοῦ πυρσοῦ, μιᾶς ἀπὸ τίς πρὸ ἰδεολογικῆς προσωποκρίτης τῆς προπολεμικῆς Βιέννης. Ὁ δυστυχισμένος Π. Ἀλτεμπεργ, ὁ πρὸ ἀδελφῆς τῶν Μποέμ, ὁ τόσο λίγο φτιαγμένος γιὰ νὰ ζήσει τὴν τραγωδίαν τῶν τελευταίων ἐτῶν! Πῶς τὴν ὑπόφερε ὡς τὸ τέλος; Καὶ πέθανε ὕστερα στὰ γλυκοχαράγματα τῆς εἰρήνης σαυτὴν τὴν πόλιν πού τὴ γνώρισε τόσο λαμπερῆ, πού ἀγαποῦσε ὅλες τίς χάρες καὶ ὅλες τίς ἀδυναμίες τῆς, πού τῆς εἶταν σύγχρονα ὁ προφήτης καὶ ὁ ἐρωτιάρης, ὁ δὴχας καὶ τὸ γέλιο.

Τὸ παρουσιαστικὸ τοῦ ταίριαζε στὸ ταλέντο τοῦ — γλίσχρο μὰ διακεκριμένο — καὶ στίς ἐκκεντρικότητες τοῦ. Καθένας ἤξαιρε, στὴ Βιέννη, τὸ ὄχρὸ καὶ ἀτριχο πρόσωπό του μὲ τὰ φωτεινὰ μάτια πίσω ἀπὸ τὰ λορνιόν, τὸ ρυτιδωμένο τοῦ μέτωπο κάτω ἀπὸ τὸ εὐρὺ καπέλλο, τὴ χαμηλὴν τῆς φωνῆς μὲ τὸ μελωδικὸ τόνο, τὴ λιγνὴ σιλουέττα τοῦ πού κυμάτιζε μὲς σαυτὰ τάνοιχτοῦ χρώματος εὐκαμπτα μάλλινα ροῦχα, σαυτὰ τὰ μαλακὰ πουνάμισα, σαυτὲς τίς φαρδιῆς μπότες τῆς Ἰππασίας, πού ἀποτελοῦσαν μέρος ἀπὸ τὴ μάθησίν του καὶ σχεδὸν ἀπὸ τὸ πρόσωπό του.

Ἀπὸ παντοῦ καλὸδεχτοῦς, σύχναζε κατὰ προτίμησιν τίς λουτροπόλεις καὶ τὰ πάρκα τῆς πρωτεύουσας, ἐπίσης ὅμως τὰ Καφὲ-Κονσέρτα τῆς, τὰ νυχτερινὰ Καμπαρέ τῆς καὶ τὰ σπῆτια τῆς τὰ πρὸ κακοφημισμένα. Μιὰ εὐαγγελικὴ γλυκύτητα πῆγαζε ἀπ' αὐτόν.

Οἰκείος μὲ τίς πρὸ ἀριστοκρατίες κοντέσες, προτιμοῦσε ἀπ' αὐτὲς τίς παραμάνες τῶν παιδιῶν καὶ τίς κουβερνάντες μὲ τίς ὁποῖες ἐπιανε φιλία στίς πλατεῖες, τίς ὑπηρέτριες τῶν καφετεινῶν, τίς μπαλλαρίνες, τίς μικρὲς μαῦρες ἢ τίς φτωχὲς κόρες τῆς χαρᾶς, γιὰ τίς ὁποῖες εἶχε μιὰ καρδιά ἀδερφικὴ.

Τίποτε δὲν τὸν κολάκευε τόσο, ὅσο ὅταν ἀναγνώ-

Σ. τ. Μ. Ἡ μελέτη αὐτὴ ἔχει γραφτεῖ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1919 στὴν Grande Revue, λίγες ἑβδομάδες, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ ποιητῆ. Ἐχομε τὴν ἰδέαν πῶς ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἀλτεμπεργ, πού εἶναι τέλεια ἄγνωστοι στὴν Ἑλλάδα, θὰ θρῆ τὸν ἀπαιτούμενο σεβασμὸ καὶ τὴ θερμὴ ἀγάπην καὶ ἐχτίμησιν πού τοῦ ἀξίζει. Ἰσως προσφέρουμε στοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Ἐσπέρου» σὲ κατοπινὰ φύλλα, μερικὰ κομμάτια τῆς ἰδιότροπης αὐτῆς ποιητικῆς αἰσταντικότητος, πού τὸ σύμβολό τῆς εἶταν ἡ Ἀγάπη.

ρισμένος στὸν περίπατό του, χαιρετιόταν ἀπὸ ἕναν ἀμαξᾶ, ἀπὸ ἕναν ἔμπορο τῆς ἀγορᾶς, ἢ ἀπὸ ἕναν κλητῆρα τῆς πόλης, πού ἤξαιραν πάνω κάτω τίς νυχτερινῆς τοῦ ἀσχολίες.

Περνοῦσε μέσα στὴ ζωὴ ματαίωπονα, «Βιεννέζικα» ὅπως ἕνας προφήτης τοῦ παρελθόντος, προφήτης λιγάκι κυνικός τῆς χαρᾶς καὶ τῆς γλυκύτητας τῆς ζωῆς. Ἡ φτώχεια τοῦ δὲν τὸν θάραινε καθόλου: Δὲν εἶχε στὴν καρδιά του τὴν ἀτέλιωτα αἰσταντικὴ, στὰ μάτια του, τὰ πάντοτε ἀκόρεστα γιὰ φῶς καὶ χρῶμα, δυὸ πηγῆς ἀνεξάντλητης εὐτυχίας; Ἐφερε μέσα του τὸ ποιητικὸ χάρισμα πού συνίσταται στὸ νὰ ἀνακαλύπτει στὰ πρὸ ἀπλά πράγματα τῆς σύγχρονης ζωῆς τὴν ποίησιν πού κλειοῦσαν.

Αὐτὴ τὴν ποίησιν τὴν λευτέρωνε μὲ μερικὲς σημειώσεις ὀρισμένες καὶ μικρὲς. Καὶ δημοσιευμένα σέφημερίδες ἢ συναγμένα σὲ τόμους αὐτὰ τάποσπάσματα ἀποτελοῦν ὄλο τοῦ τὸ ἔργο. Περιέγραφε:

«Τὰ πράγματα ὅπως τὰ βλέπει». «Κεῖνο πού φέρνει ἢ κάθε μέρα». «Τίς διηγήσεις τῆς ζωῆς». «Τίς εἰκόνες τῆς ταπεινῆς ζωῆς». «Τὰ παλιὰ καὶ νέα πράγματα».

Κατάγονταν ἀπὸ οἰκογένειαν ἀνετη. Ἀλλὰ στὰ εἰκοσιτρία τοῦ χρόνια, ἔβγαίνε ἀπὸ τὴ μεσαία τοῦ τάξεως κάμνοντας στὴν ἀρχὴ τὸ διδλοπώλη, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ κερδίζει τὸ ψωμί του καὶ νὰ παντρευτεῖ τὸ παιδί τῶν δεκατριῶν χρόνων πάγαποῦσε.

Ἀγάπη, ἐπάγγελμα, ἔλα ναύαγησαν.

Ἀπὸ τότε καὶ ὡς τὸ θάνατό του ἔζησε μακρυὰ ἀπ' ὅλες τίς κοινωνικὲς συνθήκας καὶ ἀπ' ὅλους τοὺς νόμους. «Διηγῶρος χωρὶς νὰ ξαίρει τὰ νομικά, γιατρός χωρὶς νὰ ξαίρει τὴν γιατρικὴν, βιβλιοπώλης χωρὶς νὰ πούλει βιβλία, ἐρωτευμένος χωρὶς νὰ παντρευτεῖ καμιά καὶ τέλος ποιητῆς χωρὶς νὰ γράφει στίχους». Τέτοιος εἶχε περιγραφτεῖ, τέτοιος ὑπῆρξεν, προῖον μιᾶς κοινωνίας θὲ ἀποσύνθεσιν, ὅπου τὸ τάλαντον εἶναι πρὸ σπάνιον ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα καὶ ἡ αἰσταντικότητι πρὸ διαδομένη ἀπὸ τὸ πάθος. Ἐπαρξὴ παράσιτη, σχεδὸν μέθυση ἀπὸ μερικὲς μεριές, ἀλλὰ τι ἀναπλήρωτη, ἢ ἀφθονη εἰλικρινεία αὐτῆς τῆς ἀδολῆς καρδιάς, ἢ ἀναλλοίωτη καὶ ἀγνὴ ὠραιότητα αὐτοῦ τοῦ πρωτότυπου περιπλανητῆ σῆναν αἰῶνα ὡμῆς ἀντιποίησης.

Τὸν κοροῦδευαν διὰ πλάτα μαυτὴ τὴν ἀπλή φράσιν: «ὁ ποιητῆς Π. Ἀλτεμπεργ» εἶχε τὸ χάρισμα νὰ

ΑΡΧΗ ΜΙΑΣ ΑΝΟΙΞΗΣ

Τὰ μάτια σου πιά ἐμὲ δὲν μὲ γητεύουν.
Γνώρισα δὰ πολλὰ πιδ λαμπερά.
Καὶ τὶ μὲ μέλει ἂν ἄλλος φανερὰ
σοῦγραψε στὰ βιβλία πὼς τὸν μαγεύουν;

Μένα κι' ὁ νοῦς μου κ' ἡ καρδιά γυρεύουν
ὑπαρξες σὰν τῆς λίμνης τὰ νερὰ
καὶ σὰν ἐσεὶ γλυκὲς κι' ὄλο χαρὰ
ποὺ τὴν ψυχὴ ἀναπαύουν καὶ χαϊδεύουν.

Κι' ὅμως κι' ἂν δὲ σὲ μέλει ἂν εἶμαι μόνος
κι' ἂν σὲ τραβᾷ μιὰν ἀψυχη ὁμορφιά
ὥστόσο μοῦ δροσίζεις τὴν καρδιά.

Τριανταφυλλιᾶς ξερός εἰμ' ἕνας κλώνος,
μὰ σὲ καινούργιαν ἀνοιξὴ θὰ ζήση
καὶ ρόδα δροσερὰ θὲ νὰ γιομίση.

Σύρα. 1920.

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ.

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙ

Στὸν Ἰσκιό τῆς Μπεμπούλας μας.

Πάει πέθανε ἡ παιδούλα
Μὲ τὰ καστανὰ μαλλιά,
Πάει πέθανε ἡ παιδούλα
Μὲ τὰ φρούδια τὰ σπαθάτα
Κεῖταν τὸ ξεψύχισμά της
Σὰν ἀηδονιοῦ λαλιά.
Πὰν τὰ νιάτα! πὰν τὰ νιάτα!

Κλάψτε ροῦγες κλάψτε δάσια,
Κλάψτε καὶ σεῖς ζωθιῆς
Τὴ φτωχὴ νεκρὴ παιδούλα
Ποὺ σὰ ζοῦσε—ἄχ νὰ ζοῦσε!—
Μὲ μιὰ γαλαζιά ποδοῦλα
Στῶν πλατάνων τὶς σκιῆς
Πεταλοῦδες κυνηγοῦσε.

Ποὺ νὰ σύρω; ποὺ νὰ γύρω;
Ποὺ τὸ ἔρμιο τὸ κορμί μου
Νάναπάψω;
Οὔτε ἥλιος, οὔτε ἀγέρας
Μπαλασαμώνουν τὴν ψυχὴ μου.
Θὲ νὰ κλάψω.

Ἄχ δὲ βαστῶ, ἄχ δὲ μπορῶ τὸν πόνο νὰ ὑποφέρω,
Τὸ χτύπημα τοῦ ἄσπλαχνου τοῦ Χάροντα ἐτοῦτο,
Γιατ' εἶχα μιὰν ἀρχή: Πάντα νὰ χαίρω
Ἐμῶντας τῶ ματιῶνε τῆς τὸν πλοῦτο.

Τὶς νύχτες σὰ γυρίζω στὰ λαγκάδια
Ἄκουω ξωτικά στριγγὰ λαλήματα
Νὰ λένε: φτωχὲ μάθε πὼς τὰ χάρδια
Τελειώσαν πιά γιὰ σὲ καὶ τὰ φιλήματα.

Καὶ πάλι σὰ μονάχος μου κλειστῶ στὴν κάμαρά μου
Τὴ σκέψη μου στὴ λησμονιά παλεύω γιὰ νὰ θάψω.
Δὲν εἶναι ὅμως βολετὸ ἀφοῦ τὰ δάκρυά μου
Κυλοῦνε σὰ νεροσυρμές. Καὶ πρέπει—ὦ μὲ—νὰ κλάψω
Καὶ τότε—ὦ πλάνη!—βλέπω δυὸ μάτια
Νὰ μὲ κοιτοῦνε
Καὶ τότε—ὦ ψέμμα!—νιώθω δυὸ χεῖλια
Νὰ μὲ φιλοῦνε.

Ἄλλοτες πάλι
Κεῖ στὰ κρογιάλι
— Πλανεύτρα ἐσὺ Φύση —
Νὰ ξαποστάσω θέλω τὸ νοῦ μου
Βλέποντας πέρα στὸ ξερονήσι,
Μὰ ξάφνου ἀγέρα νιώθω ἀνάσα
Νὰ στρυφοφέρνει ὀλόγυρά μου
Καὶ σφίγγ' ἡ καρδιά μου, σφίγγ' ἡ καρδιά μου.
Κιδοταν συνέρχω ἀνοίγω τὰ μάτια
Καὶ βλέπω ἕνα σκάφος καὶ βλέπω δυὸ ξάρτια,
Τρεχάτη τὸ κύμα ραγίζει βαρκοῦλα
Σὰ νύφης ψυχὴ.

Φτωχὴ μου ἀδερφοῦλα!

Ποὺ νὰ σύρω; ποὺ νὰ γύρω;
Ποὺ τὸ ἔρμιο τὸ κορμί μου
Νάναπάψω;
Οὔτε ἥλιος, οὔτε ἀγέρας
Μπαλασαμώνουν τὴν ψυχὴ μου
Θὲ νὰ κλάψω:

Πάει πέθανε ἡ παιδούλα
Μὲ τὰ καστανὰ μαλλιά
Πάει πέθανε ἡ παιδούλα
Μὲ τὰ φρούδια τὰ σπαθάτα
Κεῖταν τὸ ξεψύχισμά της
Σὰν ἀηδονιοῦ λαλιά
Πὰν τὰ νιάτα! πὰν τὰ νιάτα!

ΧΙΟΣ 1920.

ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Ὁ ποιητὴς περίλυπος ἕως θανάτου,

ὄνειρο χρυσὸ ἢ ἡμέρα ὀλόγυρά του,
πεταλοῦδες πετοῦν ἀπ' ἄνθι σ' ἄνθι,
τὴν ἀγάπη τρελλὰ τὸ πουλὶ αἰστάνθη,
διαβαίνουν νεοί, κοράσια, χέρι, χέρι,
τὰ οὐράνια χερουβείμ στῆς γῆς τὰ μέρη.
Νὰ ὁ ἔρωτας μὲ τὰ χαμόγελά του.

Ὁ ποιητὴς περίλυπος ἕως θανάτου.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΗΝ ΑΡΓΕΙΣ

Διαβαίνει τὸ φθινόπωρο κλαμένο
κι ὁ θρήνος του σωριάζει τὰ ὀχρὰ φύλλα.
Ἔλα τώρα ποὺ ἐγὼ σὲ περιμένω
τοῦ θανάτου, ὦ! νιώθω ἀνατριχίλα.

Ἔλα ποὺ σὲ προσμένω μὲ λαχτάρα
κάποιες ἐλπίδες μέσα μου νᾶνθίσουν.
Ἔλα τώρα ποὺ λές, ἀπὸ κατάρρα
τὰ μάτια μου γιὰ πάντα θὲ νὰ κλείσουν.

ὦ! μὴν ἀργεῖς νὰ ρεῖς! Σὰν κάποιον θάμα
ἀνέλπιστο, γλυκὸ σὲ περιμένω.
Ἐἶνε φριχτὸ νὰ ζεῖ κανεὶς μόνο μὲ κλάμα
καὶ μ' ἕνα ἰδανικό, κι αὐτὸ . . . χαμένο! . . .

Χίος

ΦΟΥΑΜΕΝ

ΠΕΖΟΤΡΑΓΟΥΔΑ

ΤΑ ΑΓΑΛΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ.

Ἔστησε ὁ ἄξιος γλύπτης μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ
ἐργαστηριοῦ του, ποὺ ἔκλειε ὄλον τὸν ἑαυτό του, δυὸ
μαρμάρινα πανώρια ἀγάλματα ποὺ μέσα εἶχε βάλει
ὄλη του τὴν ψυχὴ: τὸ ἀγαλμα τοῦ Πόνου καὶ τὸ ἄ-
γαλμα τῆς Ἀγάπης.

Καὶ πέρασε κόσμος καὶ κόσμος πολὺς καὶ κανένας
δὲ μπόρεσε νὰ πῆ ἂν εἶταν πραγματικὰ μαρμάρινα ἢ
ἂν εἶχαν μέσα τους ψυχὴ τὰ δυὸ ἀγάλματα· τόσο τέ-

λεια ὁ ἄξιος γλύπτης ἔδωσε στὸ ἀγαλμα τοῦ Πόνου
τὴ θλίψη καὶ στὸ ἀγαλμα τῆς Ἀγάπης τὸ χαμόγελο.

Πέρασε καιρὸς· ἦρθε ξένος ἀπὸ μακρυνούς τόπους,
ποὺ ὡς ἐκεῖ εἶχε φτάσει ἢ φήμη τοῦ ἀξίου γλύπτη
ποὺ ἔφτιασε τὰ δυὸ ἀγάλματα ποὺ κανένας δὲν μπό-
ρεσε νὰ πῆ ἂν εἶταν πραγματικὰ μαρμάρινα ἢ ἂν εἶ-
χαν μέσα τους ζωὴ καὶ δὲν μπόρεσε νὰ ξεχωρίση τὰ
δυὸ ἀγάλματα. Τοῦ Πόνου τὸ πρόσωπο μιὰ γαλήνη
ἀγάπης εἶχε σθολίσει, καὶ τῆς Ἀγάπης τὸ ἀφρόντιστο
χαρῶπὸ πρόσωπο, θλίψης σύμφεσο εἶχε σκεπάσει.

Γιατὶ ὁ ἄξιος γλύπτης τὴ δική του ἀνθρώπινη
ψυχὴ εἶχε δώσει στὰ δυὸ ἀγάλματα.

Τόσο ὁ πόνος μας γίνεται ἀπ' τὴν ἀγάπη, τόσο ἡ
ἀγάπη μας εἶναι γεμάτη πόνου.

Γ Α Λ Η Ν Η

Τίποτα δὲν ἀκούεται γύρω—γύρω, ὅλη ἡ φύση κοι-
μάται κάτω ἀπ' τὸ βαρὺ τῆς νύχτας πέπλο.

Ἡ θάλασσα μοιάζει κρούσταλλο σκοτεινὸ.
Ἄναλαφρο ἀεράκι δροσίζει μου τὸ πρόσωπο.
Τὸ φεγγάρι παίζει μὲ τὰ μικρὰ συγνεφάκια ποὺ
τρέχουν χαρῶπα γύρω του.

Μακρὰ στὸ βάθος κάποιον βαπόρι, ποὺ φαίνεται
σὰ φωτεινὸ μετέωρο στὸν ὀρίζοντα.

Καὶ πάντα τίποτα δὲν ἀκούεται γύρω—γύρω, ὅλη
ἡ φύση κοιμάται κάτω ἀπ' τὸ βαρὺ τῆς νύχτας πέπλο.

Λαλοῦν οἱ πετεινοί.

Σὲ λίγο ἀρχίζει ν' ἀσπρίζει ἡ ἀνατολὴ καὶ σὰν
πρῶτες ζωγράφου πινελιῆς ἀρχίζουν νὰ φαίνονται
ἀχνὲς τῶν βουνῶν οἱ σιλουέττες.

Ἄλαφρὸς μπάτης στεριανὸς ἀρχισε νὰ ριτιδώνει
τὴν ἡρεμὴ ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας.

Ἡ ἀνατολὴ βάφεται σὲ ρόδα καὶ μέσα στὸ ρόδινο
πέλαο πλέουν κάτι ματοβαμένα συνεφάκια.

Μακρὰ στὸν ὀρίζοντα σκοτεινὴ ζωγραφίζεται ἡ
σιλουέττα μιᾶς βαρκοῦλας μὲ ἀνοικτὰ πανιά.

Ἐσθώριασαν πιά τὰ ρόδα τῆς ἀνατολῆς καὶ ἡ πλάση
βάφτηκε μ' ἕνα ἀνοικτὸ τριανταφυλλὶ γιὰ νὰ ξασπρίσει
τέλεια σὲ λίγο.

Καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ ἀσημένιο φῶς καὶ στὸ κατά-
στρο κέντρο τῆς ξυπνημένης φύσης πετάχτηκε νικητὴς
τῆς νύχτας ὁ ἀρματοδρόμος Φοῖβος.

Σβύστηκαν πιά οἱ ὄνειρῶδεις μορφὲς ὄλον τῶν
πραγματικῶν καὶ ὅλα ντύθηκαν πάλι στὴ μορφὴ τῆς
πραγματικότητας, καὶ μαζὺ μ' αὐτὲς σβύστηκε καὶ
ἀπὸ τὴν ἀρρωστημένη τοῦ ξενύχτη φαντασιὰ κάθε
ψεύτικη ἐλπίδα.

Σύρα.

ΘΟΔΩΡΟΣ ΑΝΕΜΩΝΗΣ.

καί γυρίζει στη νιά που είναι στο τιμόνι. Θαλάξουνε τώρα τα ερωτόλογά τους...

Τὸ ἀμαξάκι μας τρέχει. Ἡ Ὀλγα δίπλα μου ἀμίλητη καὶ κοιτάζει τὴ λίμνη.

Ἐγὼ χωρὶς πιά νὰ τῆς κρατῶ τὸ χέρι, χωρὶς καμιά χαρὰ—ἀν καὶ μοῦ ὑποσχέθηκε τὴ φιλία της—σκεφτόμουνε τὰ λόγια της :

Μπορεῖς νὰ γαπαῖς χωρὶς νὰ εἶσαι ξένη στοὺς φίλους. Ἡ εὐτυχία τῆς ἀγάπης γιὰ μᾶς δὲν εἶναι ζήλεια. Τὰ φιλιά καὶ τὰ χάρδια μπορεῖ νά ναι καὶ ἀθῶα.

Φανταζόμουνε ὅτι ἐγὼ δὲν θὰ μποροῦσα νὰ εἶμαι ἀθῶος τῆ στιγμῇ που θά θάνοινα τὸ κορμί της πάνω μου καὶ τὰ χεῖλια μου πάνω στὸ καυτερὸ στόμα της. Δὲν μοῦ φαινότανε φυσικό.

Καὶ πῆρα μιὰ ἀπόφαση... Νὰ μὴ τὴν ξαναπαμῶσω ἀφήνοντάς την ἡσυχη, στὴ ζηλευτὴ ἀγάπη της μὲ τὸ Φρίτς.

1920.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΡΟΥΝΑΣ.

Ο ΒΙΟΛΙΤΖΗΣ

Μὲ τὰ τραγούδια μου γλεντοῦν καὶ γὼ πεινάω...

Ἐγέρασα μαζὺ μὲ τὸ βιολί μου,

Πιά μόλις τὸ κρατῶ κι αὐτὸ πολὺ μου,

Χρόνια πολλὰ μὲ ἴσως ταβέρνες τριγυρνῶ.

Τὴ λήθη φέρνω καὶ τοὺς πόνοὺς μπαλαμῶνῶ,

Ἀγέλαστος ἐγὼ καλοκαρδίζω

Καὶ σπάταλα χαρὰ παντοῦ σκόρπιζω,

Γιὰ τὴ δεκάρα μὰ δειλὰ πολὺ σιμώνω.

Ὡ... πάντα, πάντα τὸ δοξάρι μου νὰ παίζω.

Ἀλήθεια, δὲ φτονάω σᾶς ξενύχτες,

Μακάρι νάχαν ὅλοι τέτοιες νύχτες

Καὶ τόσο ξέγνοιαστο καὶ πλούσιο τραπέζι.

Χωρὶς λουλούδι μὰ γιατί νὰ μοιάζω γλάστρα ;

; Προικιὸ τάχα γιατί νάχω τὸν κόπο

Κι' αὐγὴ ποτὲ δὲ μῆβρε χαροκόπο ;

Ἀχ... πὲς μου μοῖρα μου γρηά κι' ἀναγελάστρα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΡΟΥΝΑΣ

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Μὲ μεγάλη μας χαρὰ παρατηροῦμε πῶς, ὕστερα ἀπὸ ἓνα σεβαστὸ χρονικὸ διάστημα καλλιτεχνικῆς ἀδράνειας, ἄρχισε πάλι ν' ἀνθίζει στὴ Σύρα τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὴς Ὁραϊεῖς Τέχνες. Εἴταν ἀληθινὰ μεγάλο κρῖμα ἡ Σύρα νὰ ὑστερεῖ ἀπὸ πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ κίνηση, ἡ Σύρα που διατήρησε σὲ περασμένα χρόνια μιὰ ζηλευτὴ θέση μεταξὺ τῶν καλλιτεχνικῶν κέντρων τῆς Ἑλλάδας. Ἀπόδειξη δὲ τρανὴ τῶν ὅσων παραπάνω λέμε, τὸ ἡμερολόγιο τοῦ Θεάτρου της, που μέσα στὶς σελίδες του θὰ βρεῖ κανεὶς ξεφυλλίζοντάς τις, τὰ πιδ φημισμένα ὀνόματα ξεχωριστῶν ἠθοποιῶν τοῦ Τραγουδιοῦ καὶ τοῦ Λόγου. Κ' εἴταν σὲ κείνα τὰ χρόνια κάτι σπουδαῖο ν' ἀνεβῆ κανεὶς στὸ πάγκο τοῦ Συριανοῦ θεάτρου καὶ τοῦτο γιατί οἱ τότε Συριανοὶ ἀκροατὲς εἴταν τόσο αὐστηροὶ στὶς κρίσεις τους, ὅσο τώρα οἱ Κερκυραῖοι κ' οἱ Ζακυνθινοὶ ὀπωσδήποτε.

Καὶ διάβηκαν χρόνια ἀπὸ τότε που ἡ Σύρα ἔπαψε νὰ μοσκοβολᾷ ἀπὸ καλλιτεχνικὲς εὐωδιὲς καὶ στερούμενοι παραμικρῆς πνευματικῆς κίνησης βυθίστηκε στὸ μαῦρο σκοτάδι τῆς ἀφάνειας. Μπορεῖ ὁ πόλεμος ἢ κι ἄλλες αἰτίες που πηγάζουνε ἀπὸ κομματικὰ πάθη, νὰ εἴταν οἱ μόνοι ὑπεύθυνοι γιὰ τὸ κακό.

Μὰ νὰ ὅμως τώρα τελευταία πᾶρχισε πάλι νὰ παίρνει τ' ἀπάνω της χάρη στὶς προσπάθειες μερικῶν. Καὶ μποροῦν τώρα οἱ Συριανοὶ χωρὶς δισταγμὸ νὰ καυχθοῦνε πῶς εἶναι κάτοχοι μιᾶς ἀξιόλογης μπάντας, που τὴν ὑπαρξή της χρωστοῦν στὴν ἀξιότιμη φιλόμουση ἐπιτροπὴ σχηματισμένη ἀπὸ διαλεχτὰ πρόσωπα τῆς Συριανῆς κοινωνίας.

Δὲν εἶναι ὅμως μονάχα αὐτό.

Πάνε λίγες μέρες που στὰ περιποιημένα σαλόνια τῶν ζυθοπωλείων «Μεγάλῃ Βρετανία» καὶ «Πανελληνιον» δυὸ ἄριστα καταρτισμένους ὀρχήστρες τέρπουνε τοὺς φιλόμουςους συμπατριῶτες τοῦ μακαρίτη Ροῖδη.

Ἡ πρώτη σχηματισμένη ἀπὸ τρεῖς Πολωνίδες καλλιτέχνιδες, ἀδελφὲς Ormesovsky Lala (violon) Olga (piano) Nora (violoncelle) ἐκτελεῖ μὲ μεγάλη ἐπιτυχία δύσκολα κομμάτια κλασσικῆς μουσικῆς κ' ἡ δεύτερη ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ κ. Simtdh εἶναι ἀξία κάθε ἐπαίνου.

Ἄς ἐλπίζουμε πῶς οἱ τρεῖς αὐτοὶ Ὀμιλοὶ μαζὶ μὲ τὴ Μανδολινάτα τῶν Ἑρασιτεχνῶν τῆς Σύρας θὰ δημιουργήσουν στὸ νησί μας κατὰ τὸ διάστημα τῆς χειμωνιάτικης saison κάποιο μουσικὸ ζήμωμα.

ΒΕΛ. Φ.

Τὸ διήγημα τοῦ κ. Βελ. Φρέρη «Ἡ Ρηγοπούλα Λεῖα» που δημοσιεύτηκε σὲ δυὸ περασμένα φύλλα τοῦ «Ἐσπέρου» θὰ συνεχιστεῖ στὸ ἀκόλουθο, γιὰ λόγους ὀλίγετε ἔξενους ἀπὸ τὴ θέλησή μας.

ΘΛΙΜΕΝΑ ΛΟΓΙΑ

Ο λογισμὸς μου εἶναι πικρὸς, κ' αἰώνια πρὸς ἐσένα πετᾷ καὶ μπρὸς στὴν ὄψη σου χλωμὴ μου γονατᾷ. Τὰ ὄνειρατα που πλέκαμε μαζὶ τάγαπημένα ἄλλο δὲν εἴτανε—φριχτὴ καὶ πιδ σκληρὴ ψευτιά—...

Τὰ ὄνειρατα που πλέκαμε, μπροστὰ σου ἐγὼ τὰ φέρνω. —Χαμογελᾷ ἡ ψυχούλα σου κερνία παναγιά;— Ὅμως, φύλλα στὸν ἄνεμο, σκληρὸς ἐγὼ τὰ σπέρνω, ἐγὼ που τὰ κρυφόλουζα μὲ τῆς καρδιάς δροσιά.

Στὸ σβύσιμό τους μοίρομαι καὶ κλαίγω καὶ σπαράζω, καὶ λαχταρῶ νὰ ξαναβρῶ τὴν πρωτινὴ χαρὰ, νὰ ξαναδῶ στὰ μάτια σου λιμάνι που νὰ ράζω, νὰ ξαναβρῶ τὸ στόμα σου, λουλούδι που γελᾷ...

Απαλότατες γραμμοῦλες τῆς αἰθέριας ὁμορφιάς της, πάντα μου ὄσο ζῶ, μπροστὰ μου σᾶς θωρῶ, κι ὄνειρέβομαι τὴ γλύκα τῶν χαδιῶν καὶ τῆς καρδιάς της, τῆς καρδιάς της που ἀγαποῦσα καὶ που ἀκόμα ἐγὼ ἀγαπῶ.

Τί κιᾶν χάθηκε γιὰ μένα, τί κιᾶν πιά δὲ μάγαπᾷ μὲς στὰ στήθια μου ἐγὼ κρύβω γιὰ ταυτήνε μιὰ λαχτάρρα νὰ τὴν δῶ κοντά μου πάλι, γιὰ νὰ γεῖρει σιγανὰ τὸ κεφάλι της που ἐστάθη στὴ ζωὴ μου μιὰ κατάρρα.

Κι ὄνειρέβομαι τὸν πόνο που μοῦ χάριζε σὰν ζοῦσε ἐδῶνὰ μὲς στὴ φωλιά μας τῆς ἀγάπης, τὴν τρελή... Καὶ ζητῶ στὰ πράγματά της ὅπου τόσο τάγαποῦσε, νὰ μοῦ δώκουν τὴν αἰθέρια, τὴν ἀγνή της τὴν ψυχὴ.

Μὲς στὶς νύχτες τοῦ χειμῶνα, καθισμένος στὴ γωνιά μου, —καὶ τὸ τζάκι λαμπρίζει καὶ καπνοὺς ἀγάλια ἀφήνει— τὴνὲ νιώθω πάλι ἀλιά μου, καθισμένη ἐδῶ κοντά μου καὶ μεθῶ μὲ τᾶρωμά της που ἡ ψυχούλα της ξεχύνει.

Τί κιᾶν χάθηκε γιὰ μένα, τί κιᾶν πιά δὲν μάγαπᾷ... Μὲς στὰ στήθια μου ἐγὼ κρύβω γιὰ ταυτήνε μιὰ λαχτάρρα, τὴ λαχτάρρα γιὰ νὰ γεῖρει κουρασμένα, σιγανὰ τὸ κεφάλι της κοντά μου, που μοῦ ἐστάθη μιὰ κατάρρα.

ΧΙΟΣ

ΑΝΤΡΕΑΣ ΛΟΪΖΟΣ

Σ. Σ.—Ποιητικὴ συλλογὴ που κυκλοφορεῖ προσεχῶς σὲ βιβλίο.

τῶν κοριτσιῶν κύριε, καὶ στὸν ἰδιωτικὸ σας βίο κά-
νετε τὸ ἀντίθετο.

Δὲν ξαίρω τί μὲ κρατεῖ καὶ δὲ σὰς ἀναφέρω στὸν
κ. Διευθυντή... Ἡ καλλίτερα ξαίρω... Ἄς ἔχετε
χάρη τῆς καλωσύνης τοῦ προϊσταμένου σας... Πηγαί-
νετε καὶ προσέξτε μὴν ἐπαναληφτεῖ.

Ὁ Φραγκίσκος ἄκουε ὑπομονετικὰ τὴν κατηγορία
του.

Ἵστερα παίρνοντας θάρρος εἶπε :

— Ἐχω νὰ σὰς ἀναγγείλω κάτι.

— Τί πράμα κύριε ; Λέγετε..

— Σὰς κάνω γνωστὸ πὼς παντρεύομαι.

Ἡ φωνὴ τοῦ κ. Κλεμάν ἄρχισε νὰ τρέμει.

— Μὲ τὴν... μ' αὐτὴ πού παραπ... .

— Γελοῖέστε κύριε... .

Ὁ προϊστάμενος ἀνέστανε.

— Καλά, πηγαίνετε.

Ὁ Φραγκίσκος ἔφυγε.

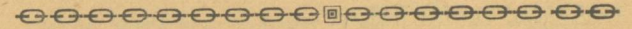
Ἐκείνη τὴν ἡμέρα ὁ κ. Μόδεστος Κλεμάν δὲν ξανα-
ρώτησε τίποτα. (Συνέχεια).

ΚΡΙΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ

Ἐνα πολὺ μεγάλο εὔγε ἀξίζει ἀληθινὰ στὸ φίλο
καὶ ταχτικὸ συνεργάτη μας κ. Κωστή Μπαστουνό-
πουλο, γιὰ τὸ κριτικὸ τοῦ ἀρθρο πάνω στὸ ἔργο τοῦ κ.
Κωστ. Θεοτόκη «Οἱ σκλάβοι στὰ δεσμά τους» πού
μὲ τόση μεγάλη ἐπιτυχία φιλοτέχνησε καὶ πού δημο-
σιεύτηκε σὲ δυὸ φύλλα τῆς Ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδας
«Ἐλεύθερον Βῆμα».

Μὲ τὴν ἀναλυτικὴ αὐτὴ κριτικὴ του, ὁ κ. Μπα-
στουνόπουλος φανερώει μὲ λαμπρὴ παρατηρητικό-
τητα τὴν ἐσώτερη ἔννοια τοῦ ἔργου τοῦ κ. Θεοτόκη,
πού τόσο πλούσιο εἶναι ἀπ' αὐτήν, τίς ἰδιοτροπίες
του ὡς συγγραφέα καὶ εἰδικὰ ὡς ἠθογράφου τοῦ Κερ-
κυραϊκοῦ περιβάλλοντος.

Ὁ «Ἐσπερος» βρίσκεται στὴν εὐχάριστη θέση νὰ
ναγγεῖλει στοὺς ἀξιότιμους κ. κ. ἀναγνώστες του, πὼς
ἀπὸ τὸ ἐπόμενο φύλλο θ' ἀρχίσει τὴ δημοσίευσιν κρι-
τικῶν ἀρθρων, τοῦ παραπάνω ἀναφερομένου ταχτικῶ
του συνεργάτη, πάνω στὴν ἑλληνικὴ καὶ ξένη λογο-
τεχνία.



Ἐλάβαμεν ὅλες τίς ἀποστολὰς τῶν Περιοδικῶν :

«ΕΣΤΙΑΔΑ» : Φιλολογικὸ Περιοδικὸ. Διευθυνταί : Γιάννης
Σγόντζος, Ἀντρέας Λοῖζος, Χίος.

«ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» : Μηνιαῖο Περιοδικὸ. Χρο-
νιάτικη συντρομὴ 12—ἐξάμηνη 6. Θεσσαλονίκη.

«ΦΑΡΟΣ» : Δεκαήμερον Φιλολογικῶν Περιοδικῶν. Ἐκδότης
Ν. Μεταξᾶς καὶ Μ. Κωβαῖος. Ἀλεξάνδρεια.

«ΕΥΑ ΝΙΚΗΤΡΙΑ» : Μηνιαῖον Περιοδικόν. Διευθύντρια
Μαριέττα Γιαννοπούλου. Ἐξάμηνος συντρομὴ δρ. 6. Ζάκυνθος.

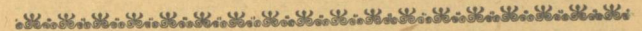
«ΟΙ ΦΙΛΙΠΠΟΙ» : Ἐτησίαι συντρομὴ 15. ἐξάμηνος 8. Δράμα.

«ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ» : Φιλολογικὸν καὶ Ἱστορικὸν Περιοδικόν.
Ἰδρυτὴς καὶ διευθυντὴς Α. Χ. Ζώης. Ζάκυνθος.

«ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ» : Μηνιαῖον Περιο-
δικόν. (Ἀρχισυντάκτης Π. Χάμπας). Σῦρος.

«ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ» : Μηνιαῖον Περιο-
δικόν. Συνδρομὴ ἑτησίαι 10 ἐξάμηνος 6. Διευθυντὴς καὶ ἐκ-
δότης Π. Δ. Ἀβούρης. Ζάκυνθος.

«ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΑΙ» : Διευθυντὴς καὶ Ἰδιοκτῆτης Π.
Βαρυμπολιώτης συνδρομὴ ἑτησίαι 10. Ἀθήναι.



Ζητοῦμε συγγνώμη ἀπὸ τοὺς κ. κ. συνδρο-
μητὲς μας γιὰ τὴν καθυστέρησιν τοῦ φύλλου, πού
προῆρθε καθαρὰ ἀπὸ τεχνικοὺς λόγους.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

στὸ ἐξώφυλλο τοῦ «Ἐσπέρου» δραχ. 100
γιὰ τέσσερις μῆνες. Γιὰ τὸ τέταρτο
δραχ. 25

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΘΑΝΑ

Ἐπτὰ εἶταν τὰ θαύματα
Τοῦ κόσμου τὰ μεγάλα,
Μὰ τώρα προστεθήκανε
Ἄπ' τὸν Ἀθάνα κι ἄλλα

Ἐχει σκοπὸ καὶ τί σκοπὸ !
Τὸν ἥλιο νὰ κλαδέψει !
Νὰ σπείρει ἀστέρια δῶ καὶ κεῖ !
Φεγγάρια νὰ φυτέψει !

ΤΟΥ ΚΑΒΑΦΗ

Διαβάζοντας τοὺς στίχους σου
Τοὺς πετρα γιὰ αἰνίγματα
Ἡ κάλλιο—μὴ θυμώσεις—
Γι' ἀλατζαδένια δειγμάτων.

Θυμήθηκα δὲ τὸ ρητὸ
—Ποὺ ἐδῶ κολλᾷ σὰ βδέλα—
Ἄπὸ τὴν πόλιν ἔρχομαι
Καὶ στὴν κορφὴ κανέλλα,

ΝΑΡΣΗΣ

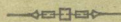
ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΟ "ΑΠΙΣΤΕΥΤΟΝ,"

ΙΔΡΥΤΑΙ :

Ι. ΜΑΡΑΓΚΟΣ & Φ. ΒΟΥΤΣΙΝΟΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΙΑΟΥΛΗ

ΣΥΡΟΣ



Διαρκής παρακαταθήκη ποικίλων έμπορευμάτων δια-
σήμων Γερμανικών, Γαλλικών και Αυστριακών έργοστα-
σίων υπό του ανωτέρω οίκου αντιπροσωπευμένων.

Τά δώρα σας, τά παιχνίδια σας, τά άρξαντά σας, τά μαγειρικά
σας σκεύη Άλουμένιου και Έμαγιέ και όλα έν γένει τά φιλικά σας

ΕΙΣ ΤΟ

"ΑΠΙΣΤΕΥΤΟΝ,"

Άπό τόν Παραγωγόν είς τόν Καταναλωτήν.

Τό μόνον Κατάστημα τής πόλεώς μας
είς τό όποσον πωλοϋν λιανικώς είς τιμάς χονδρικής πωλήσεως.

Καθ' όλον τόν Δεκέμβριον μήνα διαρκής έκθεσίς δώρων πρωτοχρονιάς

Εξοδος Έλευθέρα. — Τιμαί ώρισμένα.

ΕΙΣ ΤΟ "ΑΠΙΣΤΕΥΤΟΝ,"



ΕΙΣ ΤΟ ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΩΝΙΑΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΕΣ

ΜΑΓΕΥΟΥΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥΣ

ΒΙΟΛΙ — ΠΙΑΝΟ — ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟ